

OPINIA O PROGRAMIE NAUCZANIA JĘZYKA ANGIELSKIEGO

Autor: Anna Abramczyk, Anna Pasternak, Joanna Stefańska

Tytuł programu nauczania: Program nauczania języka angielskiego KSZTAŁTOWANIE KOMPETENCJI KLUCZOWYCH NA LEKCJI JĘZYKA ANGIELSKIEGO

Etap edukacyjny: III (liceum ogólnokształcące i technikum)

Poziom: rozszerzony III.1R – (kontynuacja 1. języka obcego po szkole podstawowej)

Przedstawiony program nauczania języka angielskiego autorstwa Anny Abramczyk, Anny Pasternak i Joanny Stefańskiej przeznaczony jest do realizacji na III etapie kształcenia przez uczniów, którzy kontynuują naukę języka angielskiego jak 1. języka obcego na podbudowie szkoły podstawowej (wariant podstawy programowej III.1R) w zakresie rozszerzonym. Konstrukcja programu jest spójna i przejrzysta, a jego podstawę teoretyczną stanowią koncepcje naukowe zgodne z aktualną wiedzą, tzn. konstruktywizm, partycypacja i podejście polegające na orientacji na ucznia. Program ukierunkowany jest na kształcenie u uczniów kompetencji komunikacyjnych, pracę z oryginalnymi tekstami i rozwijanie umiejętności pisania. Uzasadnione jest to wysokim poziomem umiejętności językowych, jaki mają osiągnąć uczniowie realizujący tę podstawę: B2+ / C1 dla sprawności receptywnych.

Opis warunków i sposobów realizacji kształcenia

W programie zostały przedstawione cele wychowania, zadania szkoły, cele ogólne i szczegółowe kształcenia przedmiotowego oraz cele wynikające z wdrażania realizacji kompetencji kluczowych. Szczegółowo omówiono treści kształcenia językowego (wymagania szczegółowe), w tym także w odniesieniu do Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), w zakresie zagadnień leksykalnych, gramatycznych i funkcji językowych. Lista funkcji językowych zawiera liczne przykłady ich realizacji za pomocą różnych środków językowych. Zaproponowane treści kształcenia nauczyciel może dostosować do potrzeb swoich uczniów i warunków, w jakich przebiega kształcenie. Autorki proponują realizację programu w grupach językowych w pracowni wyposażonej w nowoczesne pomoce dydaktyczne. Sugeruje się także stosowanie metod wspierających samokształcenie uczniów, np. organizację konkursów, wydarzeń tematycznych, wymiany szkolnej czy realizację projektów WebQuest. Duże znaczenie autorki przypisują też pracy z tekstami literackimi.

Metody, techniki i formy pracy

Program nauczania preferuje pluralizm metodyczny o charakterze eklektycznym i koncepcję kooperatywnego uczenia się. Autorki zamieszczają opis przykładowych technik wspierających koncepcję kooperacji, np. Placement, Grupy eksperckie, Terminarz spotkań, Karuzela zadań, Wspólne czytanie. Program zawiera także opisy technik rozwijania umiejętności receptywnych (praca z tekstami literackimi i rozwijanie sprawności rozumienia tekstów słuchanych), produktywnych (sztuka prezentacji i pisanie różnych tekstów: recenzja, opowiadanie, artykuł, rozprawka, list formalny), gramatyki (model ESA) i leksyki (przykłady kreatywnych ćwiczeń z naciskiem na kolokacje i tzw. chunks), technik nauczania z wykorzystaniem ICT oraz przykład innowacji, jaką można wdrożyć w ramach realizacji programu (podstawy języka angielskiego prawniczego). Każdorazowo prezentację technik uzupełniają przykłady realizacji.

Odnosząc się do czterech stylów uczenia się autorki proponują także różne techniki rozwijania umiejętności samodzielnego uczenia się.

W celu zapewnienie optymalnych warunków realizacji programu nauczania autorki proponują różnorodność form socjalnych, od pracy indywidualnej, poprzez pracę w parach i grupach aż po plenum.

Autorki proponują materiały i środki dydaktyczne adekwatne do poziomu nauczania (podręczniki, słowniki, poradniki gramatyczne, lektury dodatkowe, strony internetowe, aplikacje) oraz zamieszczają przykład scenariusza lekcji, dokładny opis wdrażania innowacji programowej i przykład realizacji projektu WebQuest.

Indywidualizacja nauczania i nauczanie włączające

Indywidualizacja nauczania to jedno z głównych założeń omawianego programu i jego wyróżnik. Autorki proponują indywidualizację procesu nauczania biorąc pod uwagę różnice w poziomie językowym uczniów, ze względu na różne trudności w uczeniu się, z uwagi na różne tempo pracy uczniów, ich zainteresowania i w obrębie realizowanych treści. Ponadto program uwzględnia wskazania w odniesieniu do realizacji założeń MEN w zakresie edukacji włączającej. Indywidualizacja nauczania obejmuje zarówno uczniów z dysfunkcjami jak i uczniów zdolnych. W każdej z tych sytuacji w programie można znaleźć wskazówki do pracy.

Elementy interdyscyplinarne i rozwijanie kompetencji kluczowych

Zgodnie z zaleceniami Rady Europy szkoła i nauczyciele powinni zadbać o rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych, które stanowią mają uzupełnienie procesu edukacji. Kształtowanie kompetencji kluczowych to nie tylko tytułowy motyw omawianego programu nauczania. Elementy integracji międzyprzedmiotowej oraz rozwijanie wszystkich kompetencji kluczowych stanowią istotny element programu. Autorki uwzględniają założenia proponując odpowiednie treści kształcenia, metody, techniki i formy pracy, środki dydaktyczne, sposoby i oceniania oraz narzędzia ICT.

Szczególnie polecaną przez autorki programu techniką pracy jest projekt (w tym programie proponuje się realizację projektów WebQuest), który sprzyja integracji treści międzyprzedmiotowych.

Ocenianie osiągnięć uczniów i ewaluacja programu

Punktem wyjścia do stworzenia kryteriów oceniania osiągnięć uczniów jest opis zakładanych osiągnięć na poziomie B2 według ESOKJ, co jest tożsame z wymaganiami szczegółowymi opisanymi w podstawie programowej III.1R. W programie autorki proponują model dwupoziomowy tzn. podział wymagań na podstawowe i ponadpodstawowe oraz omawiają zasady, jakimi powinien się kierować nauczyciel w tym zakresie. W tej części programu nauczania zamieszczona została ogólna tabela wymagań podstawowych i ponadpodstawowych w zakresie wiadomości, recepcji, produkcji, interakcji i mediacji. Autorki proponują też różne sposoby i narzędzia oceniania z uwzględnieniem zasad oceniania sumatywnego i kształtującego.

Omawiany program nauczania jest propozycją dla nauczycieli realizujących nauczanie według podstawy programowej III.1R. Aby ocenić jego skuteczność nauczyciel powinien poddawać

jego realizację ewaluacji. Autorki zaproponowały zakresy i narzędzia ewaluacji tradycyjnej i alternatywnej.

Mocne strony programu

Program:

1. nawiązuje w każdym zakresie do aktualnej wiedzy naukowej i tendencji dydaktycznych,
2. stwarza uczniom możliwość rozwoju własnych zainteresowań, umiejętności współpracy w grupie oraz kształcenia kompetencji kluczowych oraz uwzględnia wykorzystywanie nowoczesnych technologii informatyczno-komunikacyjnych (ICT),
3. zapewnia rozwój wszystkich sprawności językowych poprzez celowe i nowatorskie wykorzystanie metod, technik i strategii nauczania, adekwatnych do wieku, zainteresowań i poziomu językowego uczniów,
4. zawiera wskazówki i proponuje zestaw narzędzi do oceniania osiągnięć uczniów,
5. uwzględnia potrzeby i możliwości uczniów, dla których jest przeznaczony.

Rekomendacja

Program nauczania realizuje wszystkie założenia podstawy programowej III.1R, jest spójny pod względem merytorycznym i dydaktycznym. Ponadto pozbawiony jest barier, które uniemożliwiałyby jego adaptację w szkołach. Autorki posługują się terminologią i językiem przedmiotu, odnoszą się do zapisów ESOKJ, uwzględniają zalecenia Rady Europy w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych.

Mając na uwadze powyższe opiniuję program pozytywnie.

dr Danuta Koper

dr Danuta Koper – tytuł doktora nauk humanistycznych uzyskała na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego. Absolwentka filologii germańskiej na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Podyplomowego Studium Glottodydaktyki na Uniwersytecie A. Mickiewicza w Poznaniu. Nauczyciel dyplomowany z ponad 30-letnim stażem nauczania języka niemieckiego w szkole średniej, do roku 2014 wykładowca metodyki nauczania języka niemieckiego w Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych w Siedlcach. Posiada uprawnienia egzaminatora maturalnego i prowadzi liczne formy doskonalenia dla nauczycieli języków obcych. Autorka materiałów pomocniczych do nauczania języka niemieckiego i polskich opracowań podręczników. Rzeczoznawca MEN podręczników do kształcenia ogólnego.